

II. GƯƠNG ĐIỂN HÌNH.

Điều đặc biệt năm nay, hình thức tuyển sinh kiểu mới trong kỳ thi THPT Quốc gia, đồng hành cùng vị trí của Nguyễn Thái Thuận là Nguyễn Thanh Sâm và Phan Sĩ Nghị. Theo tin từ ban tuyển sinh, 3 thí sinh có số điểm Toán bằng nhau, nếu tính đến hệ số môn Vật lý, 3 vị trí dẫn đầu lần lượt sẽ là: Nguyễn Thái Thuận, Nguyễn Thanh Sâm và Phan Sĩ Nghị.

Chương trình học của Phan Sĩ Nghị và Nguyễn Thái Thuận khác nhiều với Nguyễn Thanh Sâm nhưng cả 3 biết nhau trong Lễ khai giảng vừa qua khi cùng nhận học bổng tân thủ khoa.

CHÀO ĐÓN CÁC THỦ KHOA NĂM HỌC 2015 - 2016

Khánh Duy + Minh Trang+ Thanh Phong + Quốc Bảo

1. Nguyễn Thái Thuận - Thủ khoa Khoa Cơ khí - Động lực.

*Nguyễn Thái Thuận tại khu vực xưởng
Thực hành Động cơ ô tô của Trường.*

Vốn ham mê các loại xe động cơ, khi tham gia chương trình tư vấn tuyển sinh – hướng nghiệp năm 2015 của Đại học Sư phạm Kỹ thuật Tp. Hồ Chí Minh (ĐH SPKT Tp. HCM) tại trường THPT chuyên Thoại Ngọc Hầu (Long Xuyên – An Giang) nơi mình học tập, với nguyện vọng trở thành kỹ sư cao cấp chuyên ngành Công nghệ Kỹ thuật Ô tô, Nguyễn Thái Thuận đã đăng kí thi vào Khoa Cơ khí Động lực. Với 26,5

điểm, Nguyễn Thái Thuận với trở thành 1 trong 5 thí sinh dẫn đầu danh sách trúng tuyển vào trường ĐH SPKT Tp. HCM năm học 2015 – 2016.

Sinh năm 1997, niềm đam mê cơ khí là động lực giúp Nguyễn Thái Thuận rời quê nhà Châu Thành – An Giang lên thành phố học tập, tu dưỡng nghề nghiệp. “Tôi nghe nói, hiện nay, công nghệ ô tô rất hiện đại, khi sửa chữa chỉ cần sử dụng USB để theo dõi bệnh

của động cơ. Vẫn biết, tìm kiếm việc làm như mong muốn là không đơn giản. Mặc dù vậy, tôi quyết tâm đi theo con đường mình đã chọn” - Nguyễn Thái Thuận bộc bạch. Hiện nay, ngành công nghệ kỹ thuật ô tô là ngành “hot” nhất về mức độ tìm kiếm thành công việc làm với thu nhập hấp dẫn. Chuyên ngành công nghệ kỹ thuật Ô tô đòi hỏi phải am hiểu các loại ô tô từ những hãng sản xuất uy tín nhất: Toyota, Cheverlot, Mercedes – Benz, BMW... Nguyễn Thái Thuận đam mê dòng xe Hybrid.

Các hãng motor luôn sử dụng tài liệu hướng dẫn công nghệ mới bằng tiếng Anh. Thuận tin rằng sau này, mình có thể đảm nhận tốt vị trí kỹ sư tại các hãng motor danh tiếng vì bạn quyết phấn đấu để chuyên môn, ngoại ngữ đều phải đạt yêu cầu của nhà tuyển dụng. Đó chính là mục tiêu của Thuận trong suốt khóa học.

Công nghệ kỹ thuật đòi hỏi tính tối ưu hóa, tất cả phải chính xác đến từng centimet, khoa học an toàn bảo hộ lao động ở cấp độ tiên

tiên nhất. Nguyễn Thái Thuận bày tỏ: “Tôi sẽ bắt đầu từ những kiến thức nhập môn ngành, chăm chỉ học tập tại Trường, bắt đầu tự học và tìm hiểu kỹ năng làm việc khoa học nhất”. Cứ 3 năm, công nghệ kỹ thuật lại có sự thay đổi theo hướng hiện đại hơn, bày tỏ của Nguyễn Thái Thuận cũng là điều kiện bắt đầu phương pháp học tập suốt đời nhằm đi trước thời đại và nâng cao trình độ bản thân.

Có thể thành tích học tập trong Trường Đại học không cao lắm

nhưng mở màn bằng học bổng thủ khoa đầu vào trị giá 26.500.000 đồng là niềm vui rất lớn với Thái Thuận và gia đình. Ngày 01/9/2015, cùng hàng ngàn sinh viên năm I, Nguyễn Thái Thuận tham gia Lễ hội nhập môn Khoa Cơ khí Động lực và tham quan về nguồn tại Công viên Văn hóa – Lịch sử Dân tộc (khu tưởng niệm Vua Hùng – Quận 9). Tại đây, những sản phẩm khoa học kỹ thuật do sinh viên Nhà trường thực hiện đã để lại ấn tượng và thôi thúc Nguyễn Thái

Thuận tham gia hoạt động nghiên cứu khoa học. “Xe CKD Min10 - đạt giải nhì trong giải đấu Châu Á tại Phillipin - hoặc Mất thần của TS. Đỗ Bá Hải... đã là động lực và thách thức đối với tôi. Tôi thề hứa sẽ cố gắng nghiên cứu để góp phần chế tạo ra những sản phẩm tiến bộ hơn, nếu có thể” - Nguyễn Thái Thuận cho biết.

2. Phan Sĩ Nghị - Thủ khoa khoa Cơ khí Động Lực.

Phan Sĩ Nghị tại sân thi đấu cuộc thi đua xe MCR năm 2015 tại hội trường khu A - Đại học Sư phạm Kỹ thuật Tp. Hồ Chí Minh.

Biết đến ngành Công nghệ Kỹ thuật Ô tô do sự định hướng từ phía gia đình, sau 3 năm học tập tại trường THPT Nguyễn Khuynh – Quận 10, Phan Sĩ Nghị lựa chọn trường ĐH Sư phạm Kỹ thuật với 3 nguyện vọng đầu tiên. Công nghệ kỹ thuật ô tô là “sống cùng chuyển động”, nâng cao khả năng tự động hóa, an toàn, tiết kiệm nhiên liệu. Hiểu rõ ngành học và yêu cầu ngành học của mình, Phan Sĩ Nghị quyết tâm sống với ngành Công nghệ kỹ thuật ô tô, dẹp bỏ nỗi lo “tốt nghiệp là thất nghiệp”, “trong 95% sinh viên tìm được việc làm sau khi tốt nghiệp 3 tháng có thể sẽ không có tên mình, nhưng 6 tháng sau khi tốt nghiệp là điều hoàn toàn có thể” - Phan Sĩ Nghị

hài hước nói về tương lai.

Dù công nghệ ô tô bắt nguồn từ châu Âu, nhưng “xe hơi không phải chỉ dành cho đại gia. Giá cả ô tô hiện nay vô cùng đắt đỏ so với mức sống của người dân có thu nhập thấp và trung bình, nhưng nếu sản xuất được ô tô nội địa, giá thành sẽ cạnh tranh hơn rất nhiều” - đó là quan điểm về ngành học và nghề nghiệp tương lai mà Sĩ Nghị theo đuổi. Xe sinh học tiết kiệm nhiên liệu là điểm nhấn trong hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên Nhà trường. Đã có những ví dụ rất điển hình về thành công của sinh viên trong lĩnh vực xe sinh học, tiết kiệm năng lượng. Tìm kiếm hướng đi cho riêng mình là điều Phan Sĩ Nghị đang hướng đến.

Chăm chú theo dõi cuộc đua xe MCR và những sản phẩm do sinh viên Nhà trường chế tạo, tò mò về công nghệ và hình thức bên ngoài cũng như thiết kế đường đua, Phan Sĩ Nghị có vài quan sát: “Xe MCR nhỏ, gọn, đường đua yêu cầu phải thiết kế đúng kỹ thuật, có sức bền và khả năng tự động hóa cao; để đạt giải cao xe cần phải đạt tốc độ di chuyển lớn, không phạm quy”. Những thắc mắc về công nghệ sẽ được lý giải qua những môn học.

Chương trình học năm 3,4 có thể sẽ được thực hiện hoàn toàn bằng tiếng Anh – Đây chỉ là 1 phần trong chương trình đào tạo cao cấp nhằm đảm bảo chất lượng kỹ sư sau khi tốt nghiệp. Hàng năm, Trường có khoảng 3000 – 5000 ngàn sinh viên tốt nghiệp ở tất cả các ngành, trở thành những kỹ sư phục vụ cho nhu cầu phát triển của xã hội. Do đó, tập trung học tập, rèn luyện tay nghề, phát triển trí tuệ theo hướng sống cùng khoa học công nghệ hiện đại là yêu cầu bắt buộc đối với tất cả sinh viên.

“Sự chủ quan không bao giờ xuất hiện trong tôi, tôi sẽ luôn phấn đấu học tập, rèn luyện tay nghề, trở thành kỹ sư cao cấp, thích ứng và phát triển những công nghệ hiện đại nhất. Động cơ ô tô sẽ là niềm đam mê và mục tiêu thực hiện trong suốt cuộc đời học tập và nghiên cứu của tôi...” là những gì mà Phan Sĩ Nghị luôn tâm niệm.

3. Nguyễn Thanh Sâm - Thủ khoa Khoa Cơ khí Chế tạo máy.

Nguyễn Thanh Sâm tại không gian kỹ thuật
- Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Tp. Hồ Chí Minh.

Nhân vật cuối cùng của trang thủ khoa năm nay là Nguyễn Thanh Sâm - chuyên ngành Công nghệ Kỹ thuật Cơ Điện tử - khoa Cơ khí Chế tạo máy. Việc học hiện đã bước vào giai đoạn mờ mịt, bước đầu làm quen với các xưởng thực hành cơ khí với máy móc, trang thiết bị vô cùng hiện đại. Nguyễn Thanh Sâm tâm sự: “Trang thiết bị còn quá mới với mình. Mình đã làm quen với các công nghệ mới nhất, tìm hiểu về trung tâm GE với trang bị giá triệu đô trong tâm thế sinh viên hội nhập”. Đó là những trải nghiệm kỹ thuật đầu tiên của Nguyễn Thanh Sâm trong giảng đường Đại học. Quyết định lựa chọn chuyên ngành Công nghệ Kỹ thuật Cơ Điện tử, từ nay, khu D trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Tp. Hồ Chí Minh sẽ là nơi Thanh Sâm gắn bó suốt 4 năm.

So với chương trình 12 năm học trước đây, hành trình dài 4 năm trong một môi trường hoàn toàn mới mẻ và không kém phần khắc nghiệt vì tính thích nghi và đào thải, Thanh Sâm chắc chắn sẽ đối mặt với không ít khó khăn về lý thuyết cũng như thực hành. “Nghe nói, trong Trường đại học, chuyện rớt tín chỉ, học lại nhiều lắm, mình cũng lo và phải chuẩn bị tâm lý trước. Được biết, bắt đầu từ học kỳ 2 năm I sẽ phải tự đăng ký môn học, lúc đó mạng chậm hoặc lỗi mạng, ảnh hưởng ra sao? Cũng chưa biết được”. Vài năng khiếu về đàn, hát có thể sẽ là niềm vui của Sâm trong lúc rảnh rỗi tại Trường với 8 học kỳ dài và những lúc mệt mỏi.

“Là sinh viên năm I, mình phải cố gắng học thêm ngoại ngữ, học tốt chương trình trên Trường, học

tập bạn bè đồng thời chăm chú theo dõi các chương trình học kỹ năng, tham dự các buổi báo cáo đồ án tốt nghiệp của các anh chị học trước nhằm làm quen với môi trường và các yêu cầu khi thực hiện đồ án kỹ thuật” là vài dự định trong thời gian tới của tân thủ khoa. Công nghệ Kỹ thuật Điện tử là ngành học yêu cầu cao về kỹ thuật tinh vi và siêu chính xác vì linh kiện siêu nhỏ và hiện đại. Do đó, ngay từ bây giờ đã phải “rèn luyện tính cẩn thận và cực kỳ cẩn thận, kiên nhẫn và cực kỳ kiên nhẫn để có thể tính toán, thiết kế từng chi tiết li ti nhất” – Sâm tự xác định. Website bộ môn Cơ Điện tử cũng là bước đầu tìm hiểu ngành học của Thanh Sâm.

Thanh Sâm sẽ gắn bó với không gian kỹ thuật hoặc những cuộc thi về robot trong thời gian sắp tới - “Tôi cho rằng đây là nơi thể hiện kiến thức mình đã học, thể hiện khả năng ứng dụng và phần nào nói lên khả năng thích ứng công nghệ mới”. Ngành Công nghệ Kỹ thuật Điện tử luôn có nhu cầu lớn trên thị trường lao động công nghệ cao, khả năng tìm được việc làm cũng đồng nghĩa với việc phải làm tốt hơn công việc của mình. Các hãng điện tử danh tiếng: Omron, Siemen... luôn đồng hành cùng nhiều thế hệ sinh viên, cũng sẽ là mục tiêu quan trọng của Thanh Sâm.

Làm gì trước đặt hàng của Thủ tướng?

Bán chiếc xe Matiz, tài sản lớn nhất của mình, để dồn tiền mua một con robot từ Nhật về phục vụ nghiên cứu cách đây ba tháng.

TS Nguyễn Bá Hải tặng “Mắt thần” cho người hát rong bán vé số - Ảnh: H.B.

Khi ấy, TS Nguyễn Bá Hải không nghĩ rằng sẽ có một ngày, một trong những kết quả nghiên cứu của anh và cộng sự được Thủ tướng quyết định hỗ trợ kinh phí lập để sản xuất với quy mô lớn.

Sau cuộc gặp gỡ giữa Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng và 70 nhà khoa học trẻ hôm 11-9, TS Nguyễn Bá Hải chia sẻ với Tuổi Trẻ:

- Tuy đã đạt một số kết quả từ vài năm nay nhưng chưa bao giờ tôi thấy lòng tin vào sự lựa chọn theo đuổi con đường nghiên cứu khoa học của mình lại nở hoa hơn thế.

Đam mê của người làm khoa học là bay bổng trên bầu trời sáng tạo nhưng cũng cần khao khát trả lời những câu hỏi từ cuộc sống.

Nhưng ngay cả khi đã xác định cho mình những mục tiêu nghiên cứu cụ thể, gắn gũi cuộc sống thì chặng đường đi đến được kết quả thành công cũng không đơn giản.

** Anh có thể kể một câu chuyện cụ thể của chặng đường chông gai này?*

- 14 năm trên con đường làm nghiên cứu khoa học, có những lúc khó khăn tưởng như không thể vượt qua nổi, nhất là giai đoạn một năm sau khi đi học tiến sĩ ở nước ngoài về. Đã có lúc nghĩ hay mình chuyển qua làm kinh doanh cái gì đó chứ tiến sĩ gì mà... nghèo quá.

Ngày bắt tay vào nghiên cứu kính “Mắt thần”, cũng nghĩ mình sẽ làm trong vài tháng, nhưng đến giờ đã hơn bốn năm, trải qua chín lần thử nghiệm cải tiến, đã ra đến phiên bản 2, sắp tới là phiên bản 3, phiên bản 4.

Song song với dự án đó, tôi và cộng sự trong nhóm còn theo mấy hướng nghiên cứu khác. Có bốn cái xe trong tay mua về để thử nghiệm cũng mang ra bán dần, bán đến cái cuối cùng, giờ chạy nhờ xe máy của vợ.

** Sản phẩm “Mắt thần” đã được đề nghị trả 2-3 tỉ đồng để thương mại hóa, trong hoàn cảnh eo hẹp về kinh phí, tại sao anh không bán?*

- Lúc đầu sáng chế được trả giá 2-3 tỉ đồng. Sau đó có doanh nghiệp đã trả 10 tỉ đồng để phát triển sản phẩm ra nước ngoài. Nhưng tôi không bán. Tôi muốn giữ lời hứa với những người dân đã góp gạo, mua dưa cà mắm muối nuôi mình từ những ngày còn mảy mò nghiên cứu trong căn nhà trọ. Tôi không thương mại hóa mà dành tặng cho xã hội để phục vụ cộng đồng, phục vụ người mù.

** Làm khoa học trong nhiều năm, nghiên cứu cùng lúc nhiều đề tài nhưng lại chưa tiếp cận với những nguồn kinh phí hỗ trợ khoa học công nghệ mà tự mình xoay xở. Vì sao vậy?*

- Trước đây, tôi cũng từng làm hồ sơ đăng ký xin kinh phí nghiên cứu nhưng đã bị thất vọng nên có chút bi quan.

Với quy định về thủ tục như hiện nay, muốn xin được kinh phí nghiên cứu từ Nhà nước thì lâu quá, phải chờ nửa năm, một năm mới được xét duyệt thì không còn cảm hứng nghiên cứu nữa.

Nhưng tôi không coi đó là khó khăn có thể ngăn cản tôi đi trên con đường làm khoa học. Tôi đi ở trọ, bán đồ, đi dạy thêm để có tiền dành cho các nghiên cứu, làm thử nghiệm.

Trong khi mình chưa hài lòng, mình vẫn phải nỗ lực làm việc, phải tự thân mình vận động. Coi khó khăn là thử thách, nếu sản phẩm của mình tốt thật sự, một ngày nào đó sẽ được xã hội công nhận.

** Khi đã được Thủ tướng đồng ý đầu tư, anh và cộng sự định làm gì tiếp theo?*

- Là loại kính điện tử gọn nhẹ, lập trình sẵn nhận diện các vật cản để báo cho người sử dụng biết chọn hướng đi an toàn, 1.000 “Mắt thần” của chúng tôi đã được cung cấp miễn phí cho người mù có hoàn cảnh khó khăn trong chương trình phối hợp với Trung ương Đoàn.

Sau nhiều lần nâng cấp, từ sản phẩm nặng 2kg với giá thành 20 triệu đồng, chúng tôi đã đưa “Mắt thần 2” chỉ còn nặng 200g, giá thành 2 triệu đồng/cái vào sản xuất hàng loạt.

Chúng tôi sẽ cho ra mắt phiên bản “Mắt thần 3” được tối ưu hóa, chỉ còn là một chiếc kính đeo gọn nhẹ, thuận tiện cho người sử dụng. Dự kiến mùa xuân năm 2016, phiên bản “Mắt thần 4” với nhiều tính năng sử dụng mới sẽ ra đời.

Câu hỏi thách thức nhất của Thủ tướng.

TS Nguyễn Bá Hải cho biết trong năm câu mà Thủ tướng đặt ra cho anh, câu hỏi thách thức nhất là: “Trong vòng một năm tới có làm được 300.000 sản phẩm không?”.

Sản xuất nhiều sản phẩm thì sao không thích, nhưng để cho ra đời sản phẩm đạt chất lượng, được tin nhiệm là điều nhà khoa học phải đặt lên hàng đầu.

Vì vậy, TS Nguyễn Bá Hải đã trả lời Thủ tướng: “Một năm làm 300.000 cái thì phải cân nhắc lại xem có đáp ứng được không vì quy mô hiện nay là có thể làm được 50.000 - 60.000 cái. 300.000 sản phẩm là gấp sáu lần. Phải tính toán và chuẩn bị kỹ. Tôi nghĩ trong hai năm sẽ chắc chắn hơn”.

Thanh Hà (Tuổi Trẻ).

Tôi chỉ có một suy nghĩ đơn giản, cái gì tốt thì phải làm trên đất nước mình, cống hiến cho đất nước, dân tộc mình theo khả năng, sức lực. Làm như vậy thật sự rất sướng. Mặc dù cũng vẫn còn áp lực lắm.

Tiến sĩ NGUYỄN BÁ HẢI.

Thư gửi

TÔI - NGƯỜI GIÁO VIÊN TƯƠNG LAI.

Thủ Đức, 20/10/2015

Gửi cho tôi - Người giáo viên tương lai.

Em viết lá thư này khi đang là một sinh viên đại học và chỉ mai đây thôi em sẽ trở thành một người thầy. Trong lòng em đang chất chứa rất nhiều suy nghĩ về người thầy - Đó có lẽ là hình ảnh tưởng tượng về chính mình trong tương lai. Hai năm sau ra trường và có thể trở thành một người giáo viên như em hằng mong đợi, thế nhưng vẫn còn đó nơi em những băn khoăn về những phẩm chất và năng lực cần có của một người thầy, và câu hỏi "Đâu là thước đo giá trị cho một người thầy?"

Thầy ạ! Em sẽ kể cho thầy nghe về ước mơ của một cậu bé tỉnh lẻ, sinh ra và lớn lên ở một vùng quê xa xôi của miền Trung. Quê em rất nghèo nên không phải trẻ con đứa nào cũng được đi học. Em may mắn hơn nhiều bạn bè cùng lứa là được cấp sách đến trường theo đuổi con chữ. Sự nghèo khó, cái khắc nghiệt của thời tiết chưa bao giờ làm cậu bé chùn bước trên con đường học tập của mình. Người bố chỉ nói một câu: "Ba mẹ chẳng lo cho con được nhiều, nhưng sẽ cố gắng bằng mọi giá cho con được ăn học để con tự nuôi lấy bản thân sau này". Câu nói ấy chính là động lực để ngày ngày cậu bé đến trường và nỗ lực học tập. Có lẽ không dừng lại ở đó, nuôi ước mơ trở thành một thầy giáo bởi lẽ không muốn sau này phải nhìn thấy những cô cậu bé kém may mắn như những người bạn thuở xưa của mình không được cấp sách đến trường. Vượt qua cả một chặng đường dài, mười hai năm học kết thúc với việc trúng tuyển đại học. Cánh cửa cuộc đời rộng mở, ước mơ bản thân bao lâu nay đã thành sự thật. Cậu bé ấy chính là em! Ngồi trong giảng đường của trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Thành phố Hồ Chí Minh, em đang thực hiện ước mơ của mình.

Thầy có biết không? Dù đã cố gắng rất nhiều vì ước mơ của mình nhưng cho đến hôm nay, khi đã đi được nửa chặng đường đại học, em vẫn chưa trả lời được câu hỏi "Để trở thành một người thầy tốt, bản thân cần có những năng lực và phẩm chất gì?". Đó có lẽ là câu hỏi dành cho tất cả sinh viên sư phạm - những người thầy tương lai.

Trong một cuộc nói chuyện với học sinh, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: "Có tài mà không có đức là người vô dụng. Có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó." Câu nói ấy của Bác không dừng lại ở việc so sánh giữa tài và đức mà nó còn nêu lên một quan điểm vô cùng sâu sắc rằng: Con người ta dù ở bất kỳ ngành nghề, lĩnh vực nào, không phân địa vị, cấp bậc, không phân biệt già trẻ lớn bé, giới tính..., không ít thì nhiều cũng cần phải có cả tài lẫn đức bởi đó là những giá trị căn bản và cốt lõi nhất của mỗi con người. Và đặc biệt đối với người thầy thì tài và đức càng quan trọng.

"Đức" đối với một người thầy chính là đạo đức nghề nghiệp, là đức độ... rõ hơn có thể hiểu đạo đức của một người giáo viên chính là lòng nhân ái, tình yêu nghề, biết ứng nhân xử thế, dùng cuộc đời của chính mình để làm gương, giáo dục và cảm hóa con người. Nhưng chỉ thế thôi thì chưa đủ, nhân cách nhà giáo còn phải đi đôi với "tài". "Tài" ở đây là tài năng, là tri thức và khả năng sư phạm. Người thầy được kính trọng bởi lẽ họ có học vấn dồi dào, chuyên sâu. Người thầy là người luôn tích cực tìm hiểu và mở rộng vốn tri thức của mình, quan trọng hơn cả là họ không giữ hiểu biết đó cho riêng mình mà sử dụng khả năng sư phạm cùng với cái tâm nghề nghiệp để đem đến những bài học thú vị cho học sinh, đưa học sinh đến những chân trời tri thức mới mẻ. Từng trang sách mở ra ta đến gần với nguồn tri thức mới, thế nhưng nếu không có người lật sách ra giảng giải và nói cho ta biết sách gửi gì cho ta thì sẽ không có bất kỳ một cánh cửa nào hé mở. Và lúc này thì như ngôn ngữ Trung Quốc có câu: "Một gánh sách không bằng một người thầy giỏi".

Có lẽ là một người giáo viên tương lai em cần phải đặt cả tài và đức của mình vào công việc. Vì chỉ có toàn tâm, toàn ý cho sự nghiệp trồng người, không một chút vụ lợi thì em mới thực sự trở thành một người thầy đúng nghĩa. Bản thân cần phải biết lấy đức độ làm nền tảng, tri thức bản thân làm động lực và tài năng sư phạm là phương tiện hữu hiệu để đưa học sinh đến những bến bờ mới của tri thức.

Thế nhưng thầy ơi! Thực tế xã hội vẫn còn một bộ phận nhỏ những con người mang danh nhà giáo nhưng lại có những hành động đi ngược lại những chuẩn mực đạo đức cho phép. Nhà văn Nam Cao có câu: "Sự cẩu thả trong bất cứ nghề gì cũng là một sự bất lương", sự cẩu thả trong nghề y có thể giết chết cả trăm mạng người, sự cẩu thả trong điều tra tội phạm có thể kết tội oan cho một con người, nhưng hơn hết, sự cẩu thả trong giáo dục sẽ gây ra hậu quả nghiêm trọng cho cả một hoặc nhiều thế hệ, tuy nó không trực tiếp cướp đi mạng sống con người nhưng nó sẽ gặm nhấm và đẩy cả một đất nước đến bờ vực thẳm. Chính điều này cho ta rõ thấy tầm quan trọng của giáo dục đối với một đất nước và tầm quan trọng của người giáo viên trong sự nghiệp giáo dục. Cũng vì lẽ đó mà "Nhân cách của người thầy là sức mạnh có ảnh hưởng to lớn đối với học sinh, sức mạnh đó không thể thay thế bằng bất kỳ cuốn sách giáo khoa nào, bất kỳ câu chuyện châm ngôn đạo đức, bất kỳ một hệ thống khen thưởng hay trách phạt nào" (Usinxki).

Nghề giáo dục là một nghề đặc biệt trong xã hội bởi "sản phẩm" của nghề đó là con người có nhân cách, có kiến thức và kỹ năng chuyên môn. Vì vậy, nghề giáo không phải là nghề lao động giản đơn mà đòi hỏi các thầy cô giáo vừa có tâm huyết, vừa nắm vững kiến thức chuyên môn và phương pháp sư phạm, vừa là tấm gương mẫu mực về mọi mặt cho học sinh noi theo. Chỉ những người thầy có đầy đủ năng lực về tri thức và đạo đức mới có thể xây dựng nên những thế hệ học sinh chất lượng, làm tiền đề phát triển cho cả một dân tộc.

"Nếu người kỹ sư vui mừng nhìn thấy cây cầu mà mình vừa mới xây xong, người nông dân mỉm cười nhìn đồng lúa mình vừa mới trồng, thì người giáo viên vui sướng khi nhìn thấy học sinh của mình đang trưởng thành" - Gôlôbôlin. Cống hiến của người thầy là sự cống hiến thầm lặng, sự hy sinh của người thầy là đáng trân trọng hơn cả. Nghề nhà giáo rất xứng đáng được xem là "Nghề cao quý nhất trong các nghề cao quý, nghề sáng tạo nhất trong các nghề sáng tạo". Vinh dự là thế, tự hào là thế, nhưng trách nhiệm của những người thầy cũng không kém phần lớn lao và nhiều trăn trở, làm sao để hình ảnh của người thầy mãi là hình ảnh mẫu mực nhất? Mỗi lời nói hành động của thầy chính là thước đo giá trị đạo đức, luôn xứng đáng là tấm gương sáng cho lớp lớp thế hệ noi theo. Để xã hội mãi tôn vinh "Dưới ánh mặt trời không có nghề nào cao quý hơn nghề dạy học" (Comenxki) và để người thầy mãi là người dạy cho ta phương cách sống đàng hoàng tử tế.

Mong rằng mười năm sau khi thầy mở chiếc hộp này ra thầy có thể đọc được những suy nghĩ của một sinh viên sư phạm viết về sự mong đợi của mình trong tương lai. Và tin chắc rằng thầy đã có những suy nghĩ và trải nghiệm sâu sắc trên con đường "trồng người" của mình. Những suy nghĩ lúc này ắt sẽ còn non nớt, nhưng thầy sẽ thấy và thầy sẽ mỉm cười.

Chào thầy em tiếp tục theo đuổi ước mơ của mình đây...!

Mở hộp thời gian sau mười năm!

... ngày ... tháng ... năm ...

Họ và tên: Phan Huỳnh Hữu Tuyên

Thư gửi

TÔI - NGƯỜI GIÁO VIÊN
TƯƠNG LAI.

VIẾT CHO MÙA TRI ÂN

Truyện ngắn: MIỀN PHẤN BAY...

Hạ tắt nắng.

Thu vừa qua. Đông đã tới...tháng 11 lại về. Hôm nay, ai đó lau bảng phân công phiên trực, bụi phấn lại rơi đầy trong gió. Một miền phấn trắng bay bay... chỉ mới hôm qua tiết trời còn hanh hao gió và nắng vẫn còn ươm rải đầy trên góc những con phố im lìm ru ngủ mọi giác quan khiến người ta đều nghĩ thời tiết chỉ còn lập lờ giữa thu. Vậy mà sáng nay thức dậy bàn tay lại xuýt xoa vì từng đợt gió mùa đông bắc tràn về mới sực ngộ ra rằng thu đã đi qua. Chớm đông, những cơn mưa giông đầu mùa ào đến mang theo cái lạnh căm da, cắt thịt của từng đợt gió mùa đông bắc. Tháng 11 đến, điều cũ đã thôi ẩn mình mang hoài niệm từ nơi xa vắng trở về với nỗi nhớ hoang hoải hiện tại. Mùa tri ân, kỷ niệm bám hoài trí nhớ, con lại nhớ về thầy da diết.

Nhật kí

Làng Hà Nhì, ngày...tháng...năm...

Ào...ào...ào

Cả một đêm trời trút nước. Sáng nay làng Hà Nhì như vừa được một bàn tay khổng lồ nào dội rửa. Cây cối đắm mình trong làn nước mưa, uể oải đánh rơi những hạt nước li ti xuống mặt đất. Xa xa, từ phía chân trời, mây đen chỉ còn là những vệt nhỏ quét ngang qua bầu trời.

"Hỏi nhà bà Chiêu Hoa à, cứ men theo bờ đê, đi hết con suối nữa là đến, đường trơn khó đi, cẩn thận đá núi lở".

Đang bầy chim trong rừng, nghe thấy có người hỏi nhà mình, bỏ tất cả, con chạy theo đường tắt về nhà một cách nhanh nhất. Một người đàn ông trung niên, ngoài năm mươi, nước da ngăm đen đang nói chuyện gì đó với mẹ, chỉ thấy mẹ mỉm cười, gật đầu, ra vẻ đồng ý. Tối hôm đó, mẹ nấu xôi gà, dắt con qua nhà, xin cho tôi học thầy. Đó là lần đầu tiên con được nhìn thấy thầy.

Hà Nhì, ngày...tháng...năm...

Lớp học là một gian nhà nhỏ được nện từ phen tre, nền đất đỏ, bàn ghế, bảng gỗ cũng tạm bợ được thầy tự tay đóng. Cửa làm bằng gỗ mục cũ lúc nào thầy cũng để mở để đưa nào đến muộn đều có thể vào được. Cả lớp tính luôn con là 16 đứa cả thầy, đủ mọi lứa tuổi theo học thầy. Con còn nhớ lúc đó con nít tui con theo học không phải vì con chữ gì đó mà chỉ vì sức hấp dẫn từ cây khế nhà thầy, nhất là vào mùa cây sai quả lớp học hầu như không một đứa vắng.

Con không quên bài học vỡ lòng thầy dạy cho con: "o tròn như quả trứng gà, ô thì đội mũ, ơ thì thêm râu". Thầy ân cần, dịu dàng hướng dẫn tui con viết tay không lên trời, sau đó cầm tay từng đứa nắn nót từng chữ. Còn nhớ hôm đó, chỉ vì con chuồn chuồn đậu ngoài cửa sổ con lại ham chơi quên mất bài học của thầy, vậy mà chưa một lần thầy la mắng tui con nghịch ngợm dù biết bao lần làm thầy phiền lòng.

Thương lắm những hôm trời mưa, đất sét nhão nhoẹt ra, nền nhà bị bõm nước, bước chân thầy lại nặng nhọc hơn vì tui con. Có hôm gió lớn, phen tre rách ra, nóc nhà sập, mặc trời lạnh, mặc cho cơn ho, thầy lại một mình vào rừng chẻ tre, đan phen, lợp nhà, mang cái chữ đi qua mùa mưa dạy chúng con học, đem đến cái chữ cho từng đứa tui con và đuổi cái dốt đi ra khỏi làng.

Hà Nhì, ngày...tháng...năm...

Mặt trời xuyên qua cửa sổ và ghé xuống nghe chúng con đọc bài:

*Em nghe thầy đọc bao ngày
Tiếng thơ đỏ nắng, xanh cây quanh nhà
Mái chèo nghe vọng sông xa
Em em nghe tiếng của bà năm xưa...*

Thầy đã cười rất nhiều khi cả lớp đều biết đọc, biết viết rành rọt. Vô tình hay vì còn nhỏ nên con không nhận ra bụi phấn đã làm tóc thầy bạc đi rất nhiều. Áo thầy lại có thêm vài vết vá. Hôm nay con mới phát hiện ra thầy rất kibo, có bao nhiêu tiền cũng để dành hết, không chịu mua áo mới và thầy rất hay ho nhất là khi trời chuyển lạnh nhưng thầy lại không chịu mua thuốc uống. Vợ thầy mất lúc sinh con gái đầu lòng, thầy sống một mình không ai chăm sóc và thầy lại rất ít khi mua sắm, không biết thầy để dành tiền làm gì, thầy đúng là kibo!

Truyện ngắn: MIỀN PHẤN BAY...

Thầy không chỉ là thầy giáo mà còn là siêu nhân của cả làng Hà Nhì. Mùa hạ, tiết trời hanh hao, núi Ngọc vươn mình thẳng đứng, sông Vàng như dài và rộng hơn. Ngoài giờ lên lớp, tụi con theo thầy lên núi bẫy chim, thầy dạy tụi con cách làm bẫy, cách trồng cây, cách phân biệt phương hướng khi lạc đường bằng những cây rêu trên thân cây và cách phân biệt nấm ăn với nấm độc. Ngoài ra, thầy còn dạy dân làng cách lọc nước sạch để dùng. Mùa thu, thầy dẫn người làng vào rừng đốn củi rồi đốt lấy than xuống chợ phiên bán, rồi lại lên đồi hái chè, tía đậu.... Thầy còn làm đài phát thanh bằng cái đèn măng-xông. Con nhớ, tối hôm đó, cả làng đã khóc nức nở khi chiếc đài phát thanh của thầy bắt được Đài Tiếng Nói Việt Nam, bác bẫy trưởng làng thì khen thầy nức nở.

Nhật kí, ngày...tháng...năm...

Thầy từng nói thầy thích mùa xuân.

Mùa xuân đến, mưa vẫn còn lất phất, màn mưa mỏng toang được kết hợp bởi những hạt mưa li ti may mắn rơi xuống liên tiếp. Màn mưa như một thiếu nữ thướt tha còn nhiều e thẹn, ngượng ngùng. Một thứ mưa rất đặc biệt chỉ gặp khi xuân về. Nhiều lúc nhìn ra ngoài trời mưa bay bay ấy, con lại có cảm giác mưa rơi nghiêng nghiêng làm chênh vênh cả không gian ướt nhòe, khí trời ẩm ướt, đường làng không ướt sũng nước mà chỉ ẩm. Đâu đó trong gió thoảng, mùi nếp thơm, mùi thịt heo quện với mùi lá chuối, khói bay lên từ những bếp lò sục nức cả góc làng, tiếng xe đạp lóc cóc chở nồi niêu về nấu bánh in ỏi cả cái làng nhỏ. Căn nhà nhỏ của thầy giáo vẫn nằm im tĩnh trước vẻ huyền ảo ngoài kia. Thầy tạm đóng cửa lớp ít hôm, không một ai biết thầy đi đâu.

Mấy ngày tết, có năm mưa phùn con mới thấy thầy ra đồng thăm mạ.

Sau tết, lớp học lại mở cửa, người thầy mỏng đi nhiều còn bụi phấn thì ngày một dày hơn trước. Bóng thầy liêu xiêu dài hơn bên chiếc xe lọc cọc chở mấy đứa nhà xa về. Có hôm, có mấy đứa trốn học thầy lại không quản khó nhọc lặn lội đạp xe đến vận động, đón đưa đi đi về về để bạn theo kịp lớp. Và thầy như một người cha luôn nhẹ nhàng, ân cần, chăm sóc tụi con.

Nhật kí, ngày 30 tháng 4 năm...

Hôm nay có các chú thương binh, bộ đội qua thăm làng con mới biết thầy từng là bộ đội, quê thầy ở tận Cà Mau, chiến tranh kết thúc, người thân thầy không còn một ai, thầy ở lại làng con làm nghề giáo giúp làng đuổi giặc đốt. Sau đó lấy vợ và sinh con tại làng.

Nhật kí, ngày...tháng...năm...

Thầy, thầy có khỏe không ạ?

Lần giỗ thứ 25 của thầy mà thoát cũng đã 22 năm kể từ ngày gia đình con rời làng đến nay, con hỏi người ta thì mới biết cả làng đều đặt tên cho căn nhà thứ hai của thầy là "Cồn Cát thầy giáo" thầy ạ.

Thầy, thầy có giận con hai mươi mấy năm đã không về thăm thầy?

Thầy còn giận chuyện cả làng xa lánh thầy trong những ngày cuối cùng?

Thầy, hôm qua con đã thấy con gái thầy mà sao lần nào đến thăm thầy mắt chị cũng sưng đỏ hết vậy?. Con thấy lại chị khi đôi mươi lúc chị nức nở trước mộ thầy, rồi thấy cả cái bóng chị nhỏ gầy ngã dài, bước cao thấp trên cồn cát tranh thủ ra bến xe liên tỉnh cho kịp về chuyển xe cuối cùng trong ngày. Tự dung con lại thấy có cái gì đó nghẹn ở cổ khi bất giác con nhớ lại lúc thầy bỏ chị đi, lúc vô tình con đọc những dòng thư hàng tháng thầy vẫn gửi để nhắc nhở chị chi tiêu tiết kiệm, và lời khuyên chị cố gắng học hành, bất giác khiến con nhớ lại hình ảnh buổi chợ phiên Hà Đại 25 năm trước, bên gian hàng tranh chữ, câu đối đỏ, ông chủ với tiếng ho kéo dài chưa dứt, thấy bóng dáng cao gầy liêu xiêu, mái tóc đầy bụi phấn trên gương mặt thân quen.... Thầy, con đã tự nhủ sẽ không khóc khi gặp thầy nhưng gió ở đây làm cát cứ bay vào mắt con. Kỷ niệm vỡ òa, ướt nhòe, hờn dỗi thời gian quá đổi vô tình làm phai màu đi mọi thứ. Đã 25 năm kể từ lúc căn bệnh suy hô hấp (mà làng đồn là bệnh ho Lao truyền nhiễm) cướp thầy đi xa chúng con. Vì thầy, vì căn bệnh quái ác, con đã phấn đấu và trở thành bác sĩ rồi thầy ạ!

Truyện ngắn: MIỀN PHẤN BAY...

Nhật kí, ngày...tháng...năm...

Hạ tắt nắng.

Thu vừa qua.

Đông tới. Cảm xúc theo gió trôi dạt về một miền ký ức nào đó, về một người nào đó. Nhật kí đã sắp chật chỗ để những kỷ niệm có thể nương mình trú ngụ. Đã đến lúc gấp lại trang giấy cũ, lật sang một trang mới viết tiếp những điều đang chờ đợi phía trước.

Tháng 11 nữa lại về.... Mùa hoa phấn đã bắt đầu nở, trắng xóa cả một khoảng bầu trời, màu hoa nhẹ nhàng, nồng nàn như kỷ niệm về những bài giảng cất sau trang giáo án. Trường tiểu học Hà Nhị nằm cổ kính giữa cánh đồng hoa phấn bạt ngàn, bên cạnh những trang giáo án miệt mài hôm nay, kí ức về lớp học nhỏ dưới tán khế cổ thụ của ngày hôm qua đã được thời gian cất giữ cẩn thận.

Thỉnh thoảng, gió lay từng đợt hoa phấn theo gió đông đưa, chao mình kể mãi câu chuyện cổ tích về những người thầy, giữa một miền phấn trắng bay bay, thì thầm nghe trong gió có câu chuyện về "Cồn Cát thầy giáo" năm nào:

*"Cho một miền phấn trắng bay bay
Mà sao lòng xao xuyến mãi không nguôi
Bao năm rồi? đã bao năm rồi hở thầy ơi!
Lớp học trò ra đi, còn mộ thầy ở lại
Thời gian ơi, xin dừng lại đừng trôi
Cho chúng con khoanh tay, cúi đầu lần nữa
Gọi tiếng thầy với tất cả tin yêu".*

HÀ THÔNG

Những năm tháng chẳng thể tìm về"

TÔI HẦU SƯ PHẠM KỸ THUẬT 2015

Nguyễn Đức Anh

Chắc hẳn các bạn đã từng nghe câu "Chuột chạy cùng sào mới vào sư phạm". Tôi cũng từng nghe, và đôi lần điều đó lại làm tôi thật sự băng khuâng và tự hỏi lại chính mình: Mình đã chọn nghề sư phạm. Sự lựa chọn đó là sai chăng???

Từ nhỏ, tôi đã có những ước mơ về tương lai của mình. Bức tranh về nghề nghiệp tương lai thật sự phong phú trong cái nhìn của trẻ thơ: Nào là anh kĩ sư xây dựng tài ba ở những công trường, bác sĩ chữa bệnh cứu người, một giám đốc thật là oai hay cô ca sĩ được nhiều người hâm mộ,...Tôi cũng vậy! Ước mơ của tôi cũng chẳng thua kém ai. Khi được ba mẹ dẫn đến ngân hàng thì tôi, một đứa trẻ ngây thơ hồn nhiên ngày đó đã nói rằng: "Ba mẹ ơi! sau này con muốn làm chủ một ngân hàng thật là to để có tiền nuôi ba mẹ suốt đời ...". Ít lâu sau, tôi lại may mắn có dịp đến sân bay và rồi ước mơ của tôi trở thành một phi công và sẽ được bay khắp vùng trời mênh mông vô tận. Thế nhưng những thứ cao sang và trông rất "kêu" ấy rồi phải lặn lẽ ra đi để nhường lại cho một điều gì đó thật bình dị, giản đơn. Đó là những gì mà tôi có được qua những ngày đầu tiên đến trường. Lúc đó, thầy, cô giáo trong mắt tôi là những người thật đáng kính. Và đối với bọn trẻ chúng tôi, thầy, cô là người cầm cân nảy công lý, người luôn luôn đúng và là cả một kho tàng kiến thức mà tôi có thể học. Những điều đó đã nhen nhóm và ấp ủ cho ước mơ của tôi là được trở thành một thầy giáo.

Rồi lớn hơn chút nữa, tôi lại càng trân trọng hơn cái ước mơ của mình. Năm 1959, khi về thăm trường Đại học Sư phạm Hà nội, Cố Thủ tướng Phạm Văn Đồng đã nói: "Nghề dạy học là nghề cao quý nhất trong các nghề cao quý, nghề sáng tạo nhất trong các nghề sáng tạo". Đúng vậy, nghề dạy học cao quý bởi vì người ta thường ví tấm lòng của thầy cô luôn dạt dào như sóng đại dương. Thầy cô vẫn là những người lái đò ngày đêm khua mái chèo trên dòng sông kiến thức. Nghề dạy học giúp đào tạo ra nguồn nhân lực cho đất nước. Những người thầy không chỉ truyền thụ cho học sinh những kiến thức mà còn là người giáo dục, hình thành nhân cách, dạy học sinh cách làm người, làm những điều hay lẽ phải, hướng các em tới giá trị của Chân - Thiện - Mỹ.

Có một nghề bụi phấn bám đầy tay
Người ta bảo đó là nghề cao quý nhất
Có một nghề không trồng hoa vào đất
Lại nở cho đời muôn vạn hoa thơm

Thầy cô giáo còn là người ươm mầm tài năng trẻ, là người luôn học hỏi và đổi mới trong từng bài giảng, luôn nâng cao năng lực chuyên môn và rèn luyện đạo đức nghề nghiệp, hay là người sẽ khéo léo trong cách dạy dỗ học trò...Những điều đó thật xứng đáng với hai từ sáng tạo. Thế nên, các thầy cô giáo như cây thông trên sườn núi, cây quế giữa rừng sâu thẳm lặng tỏa hương dâng hiến trí tuệ, sức lực cho đời. Mỗi người thầy như con ong chăm chỉ ngày đêm bên trang giáo án cuộc đời, âm thầm cống hiến, không ồn ào, không phô trương, như nhà thơ Xuân Định cũng từng viết:

Bao lũ khách đi về trên bến vắng
Người sang sông, ai nhớ bến sông đời
Từng dòng chữ suốt một đời lặng lẽ,
Mãi âm thầm như bụi phấn rơi rơi...

Có ai mà không mang theo bên mình những kỉ niệm đáng nhớ với những người thầy, người cô qua những ngày đầu tiên cắp sách đến trường, những lúc tinh nghịch trên lớp hay những buổi học say sưa theo lời giảng của thầy. "Nhất tự vi sư, bán tự vi sư" hay "Muốn sang phải bắc cầu kiều, muốn con hay chữ phải yêu lấy thầy" là những câu ca dao, tục ngữ mà người đời ca ngợi và thể hiện lòng biết ơn đến các thầy, cô. Với tôi, thầy cô còn là người cha, người mẹ, là người chấp cánh để ước mơ của tôi được bay cao, bay xa.

TÔI HẦU SƯ PHẠM KỸ THUẬT 2015

Nguyễn Đức Anh

Càng ngày tôi càng khao khát trở thành một thầy giáo, một kĩ sư tâm hồn và đó cũng là những gì mà gia đình gởi gắm trong tôi. Tôi vẫn thích hằng ngày đến trường với bộ trang phục thật chỉnh tề và tươi tắn. Tôi thích đứng trên bục giảng say sưa với từng trang giáo án. Tất cả đã là cơn gió làm sống dậy tâm hồn tôi, là động lực thôi thúc tôi luôn không ngừng cố gắng để đến với cánh cửa Đại học, một ngôi trường mang tên Sư phạm Kỹ thuật. Tôi đến và theo đuổi với một niềm hi vọng, niềm tin về ước mơ và con đường mà tôi đã chọn. Mỗi một người thầy, người cô, mỗi một môn học sư phạm nơi đây đều góp phần thắp lửa cho tình yêu nghề sư phạm của tôi. Không những thế, ở đây tôi học được rất nhiều điều có ích cho bản thân mình. Cặm cụi, tập tành bên những trang giáo án đầu đời dù vẫn còn đơn sơ và mộc mạc, trong đó chan chứa biết bao tâm huyết của mình, tôi mới hiểu nỗi khổ nhọc, vất vả của thầy cô. Và tình yêu ấy thực sự thăng hoa, vỡ òa khi lần đầu tiên tôi được đứng trên bục giảng và nghe học trò gọi mình là “thầy ơi” qua những buổi thực tập sư phạm. Tự hào, hạnh phúc, xúc động là những dư âm còn mãi trong tôi về khoảnh khắc ấy...

Và rồi tôi chợt tỉnh và tìm được lời đáp cho sự băng khuâng của mình. Nếu được lựa chọn lại, không chút do dự, tôi vẫn chọn nghề sư phạm. Tôi tin rằng dù cuộc sống hiện đại như thế nào thì nghề sư phạm vẫn giữ được giá trị của nó. Chính sự băng khuâng, hồi tưởng, suy ngẫm là động lực tiếp thêm sức mạnh để tôi tiếp tục bước trên con đường phía trước, nhìn đến một tương lai tươi sáng. Mong rằng các bạn sinh viên ngành sư phạm sẽ không chỉ là một nhà sư phạm giỏi về chuyên môn mà còn là một nhà mô phạm. Đó là những người luôn biết lấy nhân cách để giáo dục nhân cách, lấy trái tim để nuôi dưỡng tâm hồn, để nghề dạy học vẫn mãi là nghề cao quý và người dạy học vẫn mãi là những người cao quý nhất!

Nỗi đau đã hóa thành BẤT TỬ

Tôi vẫn nhớ mãi hình ảnh người phụ nữ đã bước qua dốc bên kia của cuộc đời với nụ cười viên mãn, vầng trán rộng và giọng nói vẫn còn rần rỏi. Bà là Hoàng Thị Chuyển, 77 tuổi, vợ của liệt sĩ Hoàng Ngọc Tự, nếu còn sống năm nay ông vừa tròn 80 tuổi. Hiện tại, bà sống một mình trong căn nhà tự tay thiết kế kiêm giám sát thợ xây gồm ba tầng kiên cố và nghệ thuật. Từ nỗi đau tưởng như tận cùng, bà đã gượng dậy một mình chăm sóc đàn con khôn lớn và xây dựng kinh tế gia đình vững mạnh như một câu chuyện cổ tích có thật giữa đời thường.

Chống hy sinh bỏ lại vợ trẻ mang thai và bốn con thơ

Bà nói, có lẽ hoàn cảnh đã buộc bà phải gượng dậy bươn chải, làm bất cứ việc gì để có thể nuôi được đàn con. Hàng xóm láng giềng thì kể, bà ấy siêng năng từ hồi bé, thể mới lọt vào mắt xanh của ông Tự chứ. Người kinh doanh thì cho rằng, không chỉ biết nai lưng ra làm mà bà còn biết tính toán, đón thời cơ và quyết tâm cho đến cùng, đạt được kết quả mới thôi.

Bà Chuyển vốn là cô gái thông minh, xinh đẹp ở thôn tằm bên dòng Châu Giang (xã Tiên Phong, huyện Duy Tiên, Hà Nam). Tình yêu của bà với người đàn ông mà mình yêu thương cũng bị gia đình hai bên ngăn cấm, vì kẻ bên lương, người bên đạo, ông Tự lại là con độc trong gia đình. Hơn 4 năm yêu nhau hai người mới thành vợ chồng, ngày hỏi cưới phải nhờ hai cụ già có uy tín trong thôn ý kiến và 40 thanh niên mang trâu thuốc đến thuyết phục các cụ mới đồng ý.

Hai người lấy nhau 10 năm thì được 5 mặt con, bốn gái và một trai. Năm 1968, khi bà đang mang thai người con thứ 5 được 4 tháng thì ông có lệnh đi B, vào Nam phục vụ chiến đấu, với vai trò là quân y chăm sóc y tế cho các chiến sĩ.

Khi có quyết định lên đường, bố chồng không phản đối dù ông Tự là con trai duy nhất, bà cũng không can ngăn, dù lo lắng vẫn giấu kín. Ông động viên bà là không thể chết, công việc của ông không phải ở nơi nguy hiểm mà ở phía sau trận đánh. Lúc bấy giờ bà cũng tin, sau này mới biết đó là những nơi ác liệt nhất. Trại cứu thương đã chiến luôn nằm trong trận địa, là mục tiêu bắn phá của địch cho nên thương vong là khó tránh khỏi.

Ngày tiễn biệt, ông dặn bà, hai năm mà không về thì nghĩa là đã hy sinh, còn nếu sống ông nhất định sẽ tìm mọi cách để liên lạc với vợ con, nhất định không để bà và các con phải đợi.

Bốn tháng ông vào đến biên giới Campuchia thì bà nhận được lá thư đầu tiên, thư viết rất dài, trong đó ông khẳng định vào tới nơi an toàn là một thắng lợi và ông tin chắc là sẽ sống.

Nhưng cũng từ đó bà không nhận được tin tức gì về ông nữa, quá hai năm và linh cảm có chuyện chẳng lành, lời dặn dò của ông đã linh ứng rồi chẳng. Đêm bà nằm mơ thấy ông về nằm ở tròng kỷ, mặc bộ quần áo trắng nhưng không nói một lời, không chơi đùa với con cái, cũng không nói chuyện với bà như trước đây.

Năm 1970, bà nhận được tin ông hy sinh ở chiến trường Long An nhưng 6 năm sau họ mới gửi giấy báo tử về cho bà. "Lúc biết tin ông ấy hy sinh, tôi chỉ tức ở ngực, không khóc được, chỉ giận ông ấy là tại sao lại bỏ tôi với đàn con mà đi. Lúc nhận giấy báo tử tôi cũng không quá sốc, chỉ nghĩ làm cách nào đó để nuôi con thôi" bà Chuyên xúc động.

Thân cò lặn lội

Đồng đội của ông về thăm chỉ thương bà còn trẻ mà một mình chăm đàn con thơ. Ông bí thư trước đây vận động cho chồng bà vào chiến trường cũng ân hận. Bà Chuyên bấy giờ phải tính làm thế nào để nuôi được năm người con và bố mẹ già.

Bà chia sẻ: "Lúc suy sụp nhất tôi chỉ nghĩ, nếu mình không vì từng nẩy con thì mình chết. Thực ra là buồn lắm chứ, không ốm đau gì mà người gầy đét chỉ còn da bọc xương. Ngày xưa ông ấy sống tình cảm lắm, lúc nào cũng vui vẻ, giờ trống vắng, không còn ai để hỏi chuyện cả. Nhưng tôi không thể nằm bẹp được một phút nào, chỉ nghĩ bây giờ mình có thương tiếc, mình có chết ở đây thì ông ấy cũng có biết đâu. Không nghĩ thêm gì nữa, phải đấu tranh, vì ông ấy có biết mình khổ thế nào đâu, mình đau thế nào đâu, người chết thì ra đất rồi, giờ phải tìm cách để nuôi đàn con chứ".

Gia đình bà Chuyên lúc đó chỉ có một sào rươi ruộng, bà đã làm thêm đủ nghề từ đi buôn quất, nuôi lợn, quay mật đến bán bánh đa, buôn tôm tép. Ngày nào bà cũng phải kiếm đủ 2kg gạo mới về nhà. Lúc mang thai người con út, đi gánh quất bán mà người ta chọc bà, cẩn thận kéo rơi mất bụng. Có lần về đến khúc cua gần nhà, cả người lẫn gánh nằm ép vào đầu xe tải, người con đứng bên đường trông thấy mẹ khóc thét lên, may phúc xe dừng kịp, bà thoát nạn.

Lúc bấy giờ chỉ có lương đi B của chồng nên bà phải vay tiền ngân hàng, vay nhiều đến mức người ta xì xào nhà đó trả bao giờ cho hết nợ. Bố chồng lại là một thủ kho liêm chính nên chẳng có gì để cho con cháu, nhưng bà mừng vì mình sống thật thà nên về sau không phải trả giá cho điều gì.

Rồi thấy một vài người trong xã vào Nam làm kinh tế giàu lên, bà cũng muốn đi. May mắn lúc bấy giờ chị họ của bà sang Đức để lại ngôi nhà ở giữa Sài Gòn nhờ trông nom, thế là bà thu xếp cho bố mẹ già và các con ở nhà mình vào Nam trước. Mới đầu vào, bà sợ nhất sự kỳ thị của người dân ở đây với dân Bắc kỳ. Họ dọa chị gái của bà "cẩn thận kéo cô em Bắc kỳ lấy trộm tiền vàng rồi giết cả người luôn". Phải bản lĩnh lắm bà mới trụ lại được.

Bắt đầu bằng việc nuôi lợn và trồng rau, ngoài ra bà còn làm phụ thêm việc rửa bát thuê, nhặt ve chai. Cái gì ra tiền là làm "tích tiểu thành đại", bà quan niệm như thế. Đến khi đón được hết các con vào, tiết kiệm được số vốn khá khá thì bắt đầu mở nhà hàng. Từng bước một, bà hướng dẫn các con cùng kinh doanh, mỗi người có một thế mạnh riêng nhưng có chung một tính cách đó là sự chăm chỉ. Bà vẫn giữ vai trò là người lái tàu mẫn cán và sáng tạo.

Hoa đã nở trên những cần lao

Bà Hoàng Thị Đào, bạn thân cùng xóm của con gái bà Chuyên cho biết "bà là người mẹ tuyệt vời và là người ham lao động chưa từng thấy. Chúng tôi lớn lên, chơi đùa bên gia đình bà là chủ yếu, sau này bà đưa các con vào Sài Gòn làm ăn, mỗi dịp bà về thăm quê tôi lại chạy qua, bà quá giỏi để làm ra được gia nghiệp như ngày hôm nay, bù lại những khó khăn mất mát trước đây".

Cửa hàng mang lại nguồn thu ban đầu lớn nhất và lâu dài của bà Chuyên và các con ở Sài Gòn là cửa hàng thịt chó. Từ cửa hàng này, nhiều cửa hàng khác được mở thêm, với vị trí đẹp và nằm gần nhau. Hiện tại, tất cả con gái và con rể của bà đã có cửa hàng riêng, trong đó cửa hàng lớn nhất có tên "Đặc sản bốn miền" thu hút hàng trăm lượt khách mỗi ngày.

BỨC HÌNH KỶ NIỆM NGÀY CƯỚI CỦA ÔNG BÀ

Tuy nhiên, để phát triển và trụ vững ở mảnh đất hoa lệ như TP. Hồ Chí Minh, bà và con gái ngoài việc chăm chỉ, phải tìm cách làm linh động. Mảnh đất chính kiếm ra tiền nhất bà cho luân phiên các con kinh doanh, mỗi người làm một năm để lấy vốn. Lúc khó khăn nhất bà ra quy định, nếu làm được 20 triệu một tháng thì chia mỗi người 5 triệu để gánh lỗ. Thấy một người làm được thì những người kia cũng tập trung vào mà làm. Bà nhận cầm cái một tháng đầu, cả chi cả thu, được bao nhiêu, còn bao nhiêu tính ra chỉ chênh nhau 500 ngàn. Thay nhau làm như thế, người này hỗ trợ cho người kia mua đất, cứ lần lượt như vậy thì ai cũng có đất.

Khi các con đã ổn định, có tiền lời, bà mang 100 triệu về quê để làm lại ngôi nhà. "Đời tôi có 8 lần làm nhà, ngoài Bắc 5 lần, Sài Gòn 3 lần. Các cụ bảo, mây là đàn bà mà mây làm hết à, nhưng mình không làm thì ai làm" bà chia sẻ. Ngôi nhà hiện tại được bà đầu tư nhiều lần với tổng

số tiền hơn một tỷ đồng, quy mô như một biệt thự vườn, có kiến trúc vừa hiện đại, sang trọng vừa cổ kính. Hàng trăm chậu cây cảnh giá trị được xếp kín sân, hòn non bộ, ao, suối nhân tạo bao quanh khu vườn như một bức tranh thượng uyển, nếu định giá cũng phải tiền tỷ.

Ông Hoàng Kim Tôn - Trưởng thôn An Mông cho biết: "Bà Chuyển lúc còn trẻ khá vất vả, nhất là khi chồng bà hy sinh trong cuộc chiến bảo vệ Tổ Quốc. Bà phải bươn chải ra bên ngoài, vào tận miền Nam để lập nghiệp nuôi đàn con nhỏ. Bây giờ con cái trưởng thành, có điều kiện, bà trở về quê xây dựng ngôi nhà tổ tiên to đẹp, khang trang. Đóng góp tích cực cho thôn xã, nhất là quỹ khuyến học và các hoạt động khác bà thường dẫn đầu".

Với mong ước trở lại làng quê thanh bình để được sống những năm tháng cuối đời, làm trọn đạo lý hương khói gia tiên, thờ chồng và chờ các con về. Hiện xương cốt của chồng bà vẫn nằm ngoài chiến trường, bao nhiêu năm qua bà vẫn không ngừng tìm kiếm. Người ta đặt một ngôi mộ gió ở nghĩa trang Long An nơi ông đã ngã xuống. Về phần các con của bà đều có kinh tế, nhiều cháu có điều kiện học tập đỗ đạt cao. Những người biết về hoàn cảnh của bà thường nói đó là thành quả của sự bật dậy phi thường từ tận cùng nỗi đau và nặng trĩu âu lo của người phụ nữ trẻ.

MINH CHÂU

BÀ CHUYỂN BÊN NGÔI NHÀ TIỀN TỶ CỦA MÌNH

QUANG CẢNH ĐÓNG ĐÁO CỦA NGÔI NHÀ

An tọa mấy chục tiếng đồng hồ tại dinh thự rồi, nhưng ngấm lại mấy ngày ở "ngoại quốc" mà đôi lúc con tim gã vẫn nẩy lên thành thịch. "Gia nhập quốc tế" mà mù tiếng thì quả thật tưởng chết tươi nhiều phen rồi - mà là đã phải đi tour, có người đưa kẻ rước, cầm cờ thối còi xua như xua vịt chứ không đâu...

Cái hôm "nó" cho vào Aeon Mall, xe thả ở cửa đó, hai cậu hướng dẫn viên dặn dò thiệt là kĩ càng mọi nhẽ. Thiên hạ nhanh chóng xông vào các gian hàng hiệu rất những cái tên đình đám, còn gã đâm đầu ngay vào gian bán cây, hoa giống... chụp chụp, quay quay một thôi một hồi, ngửng lên đã thấy chung quanh toàn dân bốn xứ. Chưa mất bình tĩnh, gã tự tin di chuyển vào vùng hàng hóa. Cũng chả có gì đặc sắc, vẫn là những món y như mọi siêu thị, cửa hàng ở quê gã thôi, có điều, khi Việt hóa mấy con số dán ở chỗ giá tiền, lưỡi gã bỗng dài thòng ra. Gã cứ đi, cứ đi mà chả thấy ai quen. Càng đi càng xa cái cửa ban đầu. Tim gã bắt đầu thể hiện khả năng đánh trống. Gã đâm ra hết cửa nọ đến cửa kia đều thấy lạ vô cùng tận. Kinh hoảng, gã chạy ngược rồi lại chạy xuôi giữa cái đại siêu thị mênh mông bát ngát vẫn không thấy một "guồng mặt thân quen" nào sất. Đồng hồ báo sắp hết giờ "tự do mua sắm" rồi, gã hãi thật sự. Bỗng trong vùng hỗn mang của cái trí tuệ siêu...zỏm của gã lóe lên một tia sáng cuối đường hầm. Tóm lấy một cậu choai mà gã đồ là sinh viên, thể nào cũng biết tiếng Anh (vì dân Nhật kém ngoại ngữ lắm (!)). Vận dụng hết thần công lực và kho tàng tiếng Anh chưa "xóa nghèo", gã hỗn hển: héo - mì! héo - mì! Tên kia ngậy ra một tẹo rồi xỏ ra một tràng tiếng quê nó. Kiêu thế không biết! Tức khí, không dùng tiếng Anh nữa (!?), gã cũng trả thù bằng một câu tiếng quê gã, rằng: "Tao muốn ra chỗ Daiso, chỉ cho tao đi!". Tên ngốc kia tiếp tục léo nhéo tự nói tự hiểu. A, gã đột ngột thông minh kinh khủng, rút phất cây bút, xòe tay viết hai chữ "DAISO" rồi kết hợp với ngôn ngữ hình thể, chỉ thiên chỉ địa. Ôn giời, cuối cùng cậu cũng hiểu!.... Kết luận: hôm nay, gã hẳn còn "gung sọ" nhưng mà là ngồi trên giường nhà gã mà hồi ức... hức hức....

Suốt chuyến chu du, hôm nào về đến khách sạn, ổn định xong cũng khuya rồi, vả lại đi cả ngày khá mệt nên mộng ước xuống phố ngắm nhía tí đỉnh của gã và "đồng bọn" đều không "thi công" được. Tối cuối cùng ở Tokyo, bọn gã ở tầng 22. Đó là hôm đoàn về khách sạn sớm nhất trong suốt chuyến vi vu. Vốn "xấu dạ" suốt từ hôm đi, ăn uống không được, "đầu ra" cũng rất vấn đề nên gã và đồng bọn quyết định tắm táp xong sẽ xuống phố thám hiểm và kiếm miếng trà gừng. Vừa thò mặt ra cổng, một cơn gió độc ào tới, gã bỗng thấy ớn lạnh, khó chịu chưa từng thấy bèn lôi gã cùng đi chạy vội vào Family Mart 24/24 sức tìm gừng. Chả thấy gói nào có chữ "gừng" hay vẽ củ gừng cả, hỏi thì các bên chủ khách đều chỉ yêu tiếng mẹ mình, bó tay bó mắt luôn.... Ôi chao, khó chịu quá, khó chịu quá! Lôi đồng hương về phòng ngay. Thang máy chưa tới tầng thì ruột gan gã đã lộn tùng phèo lên, mắc ói rầm rộ. Kiên cường giữ bằng được cái hỗn hợp vô tổ chức ấy trong họng nhưng không kịp mang về đến phòng, gã bất lực và sợ hãi xỏ ngay ra góc hành lang. Mấy cái may liên: may đầu tiên là vì "đầu vô" rất ít nên mức ra cũng khiêm tốn, vậy nên được sự trợ giúp của đồng bọn, gã dùng hết có một bịch khăn giấy đã dọn khá sạch cái bãi "chiến trường không tiếng súng" ấy; và may tiếp theo là không xuất trong thang máy chứ thật thế thì không nhẽ chạy theo cái thang lên xuống mà phi tang đồng bầy hầy ấy. Về phòng rồi, gã còn ói ra mặt luôn mà toàn nước, đắng hết cả mồm. Chắc chắn mọi hành vi cử chỉ của gã hôm đó ở hành lang đã được camera nước bạn ghi hình kỉ niệm rồi. Thật là muôn vàn vinh hạnh.

Cho hay, giỏi "nội ngữ" bao nhiêu mà khi xuất dương không có ngoại ngữ thì cuộc đời nó đáng buồn phiền đến vậy đấy.

02.6.2015. GÃ LANG THANG

Phim cổ trang Việt Nam – Thái Sư Trần Thủ Độ

Chùa Chân giáo giết Lý Huệ Tôn, phong vương, dẹp cát cứ, thống nhất Đất Nước

Thiên Vũ

Thái sư Trần Thủ Độ - nhân vật lịch sử để lại dấu ấn mãi mãi trong diễn biến văn minh nhân loại. Bộ phim điện ảnh cổ trang "Thái sư Trần Thủ Độ" ra đời và kỷ niệm sự kiện Thăng Long ngàn năm văn hiến là tác phẩm ấn tượng nhất, lớn nhất về cuộc đời và sự nghiệp của vị danh tướng thế giới Trần Thủ Độ. "Mùa thu, tháng 8, ngày mồng 10, Trần Thủ Độ giết Lý Huệ Tôn ở chùa Chân giáo... đưa linh cữu ra phường Yên Hoa để thiêu, chôn xương vào tháp chùa Bảo Quang, tôn miếu hiệu Huệ Tôn" – Đại Việt sử ký toàn thư ghi rõ. Đây là sự kiện ấn định kết cục triều đại nhà Lý. Mở màn thời nhà Trần với những nguy cơ về người kế thừa triều đại cũ đã chấm hết đồng thời hiện rõ người lập nên thời đại mới – Trần Thủ Độ.

Những đối thủ của Trần Thủ Độ trong việc đoạt ngai vàng triều Lý gồm: Đoàn Thượng - chiếm cứ vùng Châu Thượng Hồng tương đương Tây Bắc ngày nay; Nguyễn Nộn làm chủ Bắc Giang thuộc Bắc Ninh, Kinh Bắc sau là tỉnh Bắc Ninh; thêm người Man ở vùng núi Tản Viên, vùng núi Quảng Oai quấy lấn lấn nhau.

Tác phẩm điện ảnh Thái sư Trần Thủ Độ nhắc đến Nguyễn Nộn với vai trò bộ giá Hoàng thượng tìm nơi lánh nạn do tướng quân Quách Bốc gây nên sau khi đánh chiếm kinh thành, trả thù cho tướng quân xưa. Trong Sử ký toàn thư có nhắc đến việc: "Nguyễn Nộn đã kiêm tính quân của Thượng (Đoàn Thượng đã bị Nộn đánh diệt vào tháng 12 - 1227), tự xưng là Đại Thắng Vương". Tức đã chiếm được Châu Thượng Hồng Tây Bắc và Bắc Giang trở thành thế lực phong kiến hùng mạnh tại Đại Việt.

Trong tác phẩm, Nguyễn Nộn là thầy võ với các môn đồ ngày đêm tập luyện, chờ đợi thời cơ, mưu đồ đại nghiệp, từng giúp đỡ Trần Thủ Độ thoát khỏi sự truy bắt của quân triều đình vì gây loạn tại kinh thành sau khi dựng độ hải tặc trên sông Hồng. Vòng quay của lịch sử đã buộc những con người ấy phải đối mặt với nhau: Quách Bốc – Trần Thủ Độ (Con dao kết nghĩa trở thành công cụ vu oan Quách Bốc giết hoàng tử). Người Việt Nam vốn thạo sông nước. Theo lời Trần Thủ Độ dạy cháu là Trần Cảnh: "Đàn ông họ Trần đều phải giỏi bơi lội" vì địa hình sông ngòi chằng chịt và đường biển kéo dài. Trần Thủ Độ tiến kinh bằng đường sông khác với Nguyễn Nộn luyện quân trên bộ, đường xa vất vả; Đoàn Thượng thao luyện trên vùng núi cao hiểm trở Tây Bắc. Nhưng, cả ba gặp nhau và lịch sử khiến họ trở thành kẻ thù của nhau, ngăn cản giấc mộng nắm giữ Hoàng quyền của hai người còn lại. Theo Nguyễn Nộn, Trần Thủ Độ cướp công họ giá của mình, từ đó đặt chỗ đứng vững chắc trong triều đình nhà Lý.

Sử ký toàn thư đã chép: "Nguyễn Nộn đã chết, thiên hạ thống nhất". Thời gian Đại Thắng Vương và Nguyễn Nộn qua đời còn ghi rõ: "Kỷ Sửu, năm thứ 5 (1229), (Tống, Thiệu Định năm thứ 2; Nguyên Thái Tông, Oa Khoát Đài năm thứ 3). Mùa xuân, tháng 3, có nhật thực".

Sự đối mặt của những nhân vật lịch sử cũng đã được Toàn thư nhắc đến: "Nguyễn Nộn đã phá được Đoàn Thượng (tháng 12, năm 1227), chiếm giữ quân của Thượng, cướp bóc con trai, con gái và tài vật ở Châu Hồng. Con Thượng là Văn đem gia thuộc đến hàng, danh thế Nguyễn Nộn lấy lòng. Thủ Độ lo lắng, chia quân chống giữ và sai sứ mang sắc phong đến mừng, gia phong làm Hoài Đạo Hiếu, Vũ Vương, đem gả công chúa Ngoạn Thiềm cho". Trong phim, nhân vật Nguyễn Nộn tuy không trứ danh, không chiếm cứ màn ảnh nhỏ nhưng về mặt lịch sử và giá trị nghệ thuật, Nguyễn Nộn đã xuất hiện như báo trước Trần Thủ Độ sẽ gặp đối thủ sau này, khi triều Lý đã diệt vong.

Triều Trần - thời đại giông tố hàng đầu trong lịch sử Việt Nam. Chỉ trong một đời người Trần Thủ Độ từ người đánh cá ở Thái Ấp đã trở thành công thần triều Lý, đánh dẹp quân nổi loạn đến việc thống nhất thiên hạ, lập triều Trần và ba lần đánh bại quân Nguyên - Mông. Có thể nói, Thái sư Trần Thủ Độ là người bận rộn hàng nhất trong lịch sử xã hội phong kiến Việt Nam. Trong phim, Trần Thủ Độ theo lời cha hành sự, lập nhiều công lao trong việc dành lại kinh thành giúp triều Lý. Ông đã tiên đoán tương lai của cháu mình là Trần Cảnh sẽ trở thành bậc đế vương, ra sức tranh đoạt quyền lực vì nhà Lý đã suy tàn. Đoàn Thượng (Tây Bắc), Nguyễn Nộn (Bắc Ninh xưa) đều là quân phiệt cát cứ một phương, nếu nhà Trần không đoạt lấy Thăng Long, thử hỏi lịch sử sẽ thuộc về ai và triều đại nào?

Phim cổ trang Việt Nam – Thái Sư Trần Thủ Độ

Chùa Chân giáo giết Lý Huệ Tôn, phong vương, dẹp cát cứ, thống nhất Đất Nước

Thiên Vũ

Thái sư Trần Thủ Độ đã thành công trong việc tranh đoạt quyền lực. Bộ phim là thời đoạn khởi nghiệp, bắt đầu bước chân vào quan trường của Thủ Độ. Chỉ thế thôi đã là cả giai đoạn lịch sử rối ren và bạo loạn. Những mối tình không đi đến hôn nhân, cuộc đời Trần Hưng Đạo khi trai trẻ đã hiện lên trong phim rõ ràng và sinh động. Tác phẩm đi theo diễn biến tâm lý nhân vật Trần Hưng Đạo bắt nguồn từ quan điểm lịch sử của riêng ông, ảnh hưởng lớn đến cuộc chiến giành quyền lực với tài năng của mình. Sự sáng suốt xử lý các tình huống tranh đấu và hành động quyết đoán góp phần làm nên số phận người anh hùng Trần Thủ Độ.

Trong kháng chiến chống quân Mông Cổ xâm lược, sách Góc nhìn Sử Việt có đoạn chép: "Giặc Mông Cổ đến, Hưng Đạo đại vương với chiến thuyền dưới tay ngài điều khiển, cách Vạn Kiếp 10 dặm, bày trận gọi là: tắm nước", có lẽ đã bắt nguồn từ cái gốc sông nước như lời thoại: "bờ nước thuyền chài", "đánh bắt cá quý cho thái tử thưởng dùng".... Những trận thủy chiến trong phim được giàn dựng trên qui mô nhỏ nhưng đã góp phần tạo nên thời đại nhà Trần. Đặc biệt, khi Quách Bốc tướng quân tiến đánh quê hương cũng là căn cứ của Trần Thủ Độ nhằm giải quyết mối họa lâu dài, vai trò của thủy chiến hiện rõ như một trong những trường đoạn gây ấn tượng đầu của phim.

"Lịch sử phụ thuộc những góc nhìn", danh tướng Trần Hưng Đạo nay được biết đến là Đức Thánh Trần, với năm đại công: thay đổi triều đại, thống nhất đất nước, ba lần đẩy lùi quân Nguyên - Mông xâm lược. Bộ phim đã dựng lại một thời đại trong tuổi trẻ của Thái sư Trần Thủ Độ với sự thật lịch sử và đi kèm yếu tố nghệ thuật điện ảnh. Góc nhìn mới về xã hội Việt Nam thời phong kiến đã hiện rõ.

Tài liệu tham khảo:

1. Hoàng Thúc Trâm, Góc nhìn Sử Việt – Trần Hưng Đạo, NXB Dân Trí, năm 2014.
2. Đại Việt sử ký toàn thư, NXB Thế Giới, năm 2013.

Khu Lăng mộ Thái sư Trần Thủ Độ ở xã Liên Hiệp huyện Hưng Hà mới được tôn tạo

MÙA HÈ ĐỎ

**Một mùa hè nữa đã qua, đối với tôi có lẽ đây là mùa hè ý nghĩa nhất,
lưu lại trong tôi nhiều dấu ấn kỷ niệm nhất – Mùa hè đỏ.**

“Mùa hè đỏ” – nói chính xác hơn là Hành Trình Đỏ – Hành trình vận động hiến máu xuyên Việt và tuyên truyền về bệnh tan máu bẩm sinh Thalassemia do Viện Huyết học và Truyền máu Trung ương cùng với Trung tâm tin tức Đài Truyền hình Việt Nam VTV, VTVCoop tổ chức với sự quan tâm chỉ đạo của Ban Chỉ đạo quốc gia Vận động Hiến máu tình nguyện, Bộ Y Tế, Hội Chữ Thập Đỏ Việt Nam, các Bộ/Ngành Trung ương và các tỉnh/thành phố trên cả nước. Nói như vậy không phải để khoe khoang mà tôi thực sự cảm thấy hãnh diện khi mang trên mình chức danh Sinh viên Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật TPHCM đi dọc chiều dài đất nước.

Tôi: Huỳnh Văn Hiếu, SV Khoa CKM, Trường Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật TPHCM thật may mắn và vinh dự khi được đứng vào đội ngũ 120 tình nguyện viên quốc gia, mà mọi người hay gọi nôm na là tài sản của quốc gia, khi may mắn vượt qua hơn 5000 hồ sơ đăng ký trên cả nước để khoác trên mình bộ quần áo đỏ với sứ mệnh hết sức thiêng liêng.

Cứ đến dịp hè, tình trạng khan hiếm máu trong cấp cứu và điều trị xảy ra liên tục. Nhìn những bệnh nhân đang cần truyền máu, đặc biệt là các bệnh nhân mắc bệnh Thalassemia, mỗi mồn trông ngóng từng giọt máu đào để cứu lấy mạng sống của mình, chúng tôi lại không khỏi chạnh lòng. Chính vì lẽ đó, chúng tôi, những người đại diện cho hàng nghìn bạn trẻ trên cả nước từ Bắc chí Nam hội tụ về đây – Gia Đình Đỏ, mang những kiến thức, kỹ năng, dốc hết sức lực của mình nhằm tuyên truyền, vận động người dân từ mọi miền đất nước, mọi tầng lớp khác nhau cùng chia sẻ những giọt máu quý hiếm để “tươi mát” những mảnh đời bất hạnh đang ngày một khô cạn.

Nhớ lại những ngày đầu đăng ký Hành Trình Đỏ, thực tình tôi chẳng biết Hành Trình Đỏ là cái gì? Chẳng biết Hiến máu tình nguyện được lợi ích gì? Cũng chẳng biết Thalassemia là bệnh gì? Lúc ấy, tôi chỉ có một tâm nguyện là hãy làm việc gì đó có ích cho đời. Nhưng rồi, trải qua nhiều vòng tuyển chọn gắt gao, 5 ngày tập huấn và gần 30 ngày tham gia hành trình, tôi nhận ra được ý nghĩa của việc hiến máu nhân đạo, lợi ích của việc hiến máu mà đặc biệt là nguyên nhân và cách hạn chế mắc bệnh Thalassemia. Trong một tháng ấy, mặc dù làm việc với tốc độ chóng mặt, dù hoạt động hết công suất, dù dầm mưa dãi nắng nhưng với những gì đạt được là hơn 23.000 đơn vị máu được tiếp nhận (mỗi đơn vị máu có thể cứu sống 3 mạng người) tôi cảm thấy tự hào vô cùng. Được trải nghiệm, được học hỏi, có thêm nhiều anh em bè bạn cùng mục đích, tôi đã có bao nhiêu kỷ niệm sẽ không bao giờ quên. Sau khi hành trình kết thúc, tôi vẫn mong muốn được cống hiến sức trẻ của mình trong các phong trào hiến máu nhân đạo tại trường cũng như tại địa phương.

Tôi thật tự hào là Sinh viên Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật TPHCM, là thành viên của Hành trình đỏ.

Tác giả bài viết Huỳnh Văn Hiếu

Văn Hiếu Lớp 121431.

M

ái hiên ngăn ngùn của nhà chờ xe buýt không thể che những hạt mưa lất phất theo cơn gió điểm những chấm màu đậm trên chiếc áo khoác của tôi. Mưa đang lớn dần, chắc tôi đã ướt nhẹp nếu chuyển xe số 56 không đến kịp. Tôi bước vội lên xe rồi tìm một chỗ cạnh cửa sổ. Xe bắt đầu lăn bánh. Những hạt mưa trượt dài trên tấm kính cửa xe đã cũ kĩ, cơn mưa chiều thành phố bất chợt làm tôi có chút vui lòng. Tôi nhớ nhà, tôi nhớ ba má quá. Ở quê mà mưa lớn thế này thì khổ lắm, tấm bạt cũ che đỡ mái hiên của ba chắc sẽ chẳng đỡ được bao nhiêu còn cái bếp dột của má thì sẽ không tài nào nhóm lửa được. Ấy vậy mà ba má vẫn gắng cho tôi vào thành phố học. Và giờ tôi đã là sinh viên trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật TPHCM, và Ký túc xá là nơi tôi nương tựa, nơi tôi gửi gắm con đường đi đến những ước mơ cho tôi và gia đình mình. Và ở đây, tôi bắt đầu cuộc sống mới với ngôi nhà mới của mình.

Mưa vẫn không ngừng trút xuống. Con đường mờ mịt nước. Thành phố đã lên đèn. Chuyển xe bus vắng khách vẫn bon bon lướt nhanh qua những cửa hiệu rực rỡ đèn màu. Ngồi tựa đầu vào tấm kính cửa sổ, khép hờ đôi mắt, tôi vẫn cảm nhận được ánh vàng hơi chói của những bóng đèn cao áp 2 bên đường vun vút vụt qua, rồi thỉnh thoảng chiếc xe lại lắc lư, chòng chành vượt qua những ổ gà trên đường khiến tôi chẳng tài nào chợp mắt được. Đàng nào thì trạm dừng cuối của xe cũng là sân của Ký túc xá, có ngủ quên thì cũng không sợ lỗi trạm nào cả. Phải đi xe buýt hàng ngày mới biết cái hay của nó. Chỉ với hai ngàn đồng, sinh viên chúng tôi có thể đi dạo qua cả một vòng thành phố, gần như tuyến đường nào cũng có xe đi qua. Vì vậy mà vào những giờ cao điểm, xe buýt thường chật cứng, đa phần là sinh viên. Lắm lúc, chúng tôi phải đứng chen chân nhau và cùng tham gia vào trò chơi chuyển tiền, chuyển vé vì đông đến nỗi các anh chị bán vé cũng chẳng tài nào nhúc nhích đi đâu được. Dù đông là vậy và việc có được một chỗ ngồi trên xe là đã rất may mắn nhưng chúng tôi vẫn sẵn sàng nhường ghế cho người lớn tuổi, trẻ em. Đó là quy định chuẩn mực của xã hội nhưng cũng phụ thuộc phần nhiều vào phẩm chất và tấm lòng của những người trẻ. Đồng hành cùng chúng tôi đến trường còn có các bác tài xế dễ mến với những chương trình âm nhạc thật hay trên chiếc máy thu thanh của mình và cả các anh chị bán vé vui tính, nhiệt tình nữa. Thỉnh thoảng chúng tôi lại bắt gặp được câu chuyện của những người đồng hương hay những mảnh đời tha phương cầu thực... Vì vậy, với sinh viên chúng tôi, mỗi chuyến buýt đi về là một niềm vui, và cũng nhờ thế mà đường về nhà như ngắn lại. Chẳng mấy chốc xe đã tới bến trong sân Ký túc xá. Khi tôi bước xuống xe thì trời đã tạnh từ bao giờ. Đứng lại một giây để ngắm "ngôi nhà của mình", chợt lòng có chút nao nao. Thời gian trôi nhanh quá, đã một năm kể từ cái ngày mà một chàng sinh viên tỉnh lẻ rời xa quê đến nơi đất khách xứ người để thực hiện ước mơ cho tương lai. Tôi vẫn nhớ rất rõ cái buổi chiều đầu tiên tôi bước vào ngôi nhà mới này, tôi đã choáng ngợp lắm, riêng chỉ cái tòa nhà cao 9 tầng đã đủ làm tôi có chút lạ lẫm xen lẫn sự hào hứng rồi. Ở thành phố thì một tòa nhà như vậy cũng là quá bình thường, nhưng tôi chưa từng nghĩ là mình sẽ được ở trong một tòa nhà lớn như vậy. Tòa nhà Ký túc xá nổi bật với những mảng tường được rọi vàng bởi những cột đèn lớn xen kẽ là những ô cửa sổ lớn sáng trưng ánh đèn huỳnh quang. Dưới sân là rất đông các bạn sinh viên với khung cảnh sinh hoạt rất trẻ trung, năng động. Lúc đó tôi thấy thích thú lắm, sẽ sớm thôi, tôi sẽ là thành viên trong ngôi nhà này, và rồi tôi cũng sẽ hăm hở đuổi theo trái bóng đang lăn tròn trên sân bóng mini như các bạn, và biết đâu cái thân hình gầy gò của tôi lại trở nên rắn chắc, vạm vỡ giống các anh trong phòng tập thể hình kia. Ít ra là tôi sẽ có thật nhiều bạn bè cùng trò chuyện bên ly nước mía ngọt lịm, tô hủ tiếu thơm nức mũi hoặc đơn giản chỉ là ngồi tâm sự cùng cô bạn gái dễ thương trên những chiếc ghế đá quen thuộc. Viễn cảnh tươi đẹp đó sẽ diễn ra trong khuôn viên Ký túc xá này và với tất cả các bạn sinh viên. Rồi tôi bước vào tòa nhà với sự hồi hộp và có chút lo lắng, nhưng với sự thân thiện và nhiệt tình của các bác bảo vệ và các thành viên trong Ban quản lí, tôi đã nhanh chóng hoàn thành các thủ tục cần thiết. Sau đó tôi được một bác bảo vệ đưa lên phòng của mình. Trông bác bảo vệ nghiêm trang lắm, tôi cảm thấy yên tâm hơn về an ninh ở đây. Sau này tôi còn

biết thêm là các bác rất nghiêm khắc nhưng nhiều khi cũng rất vui tính và hay trêu đùa sinh viên chúng tôi. Tôi nhớ như in cái lần bác cảnh cáo tôi vì tôi đi vào ký túc xá mà ko gõ khẩu trang ra, lại còn ko chịu quét thẻ sinh viên qua máy quét. Lúc đó vì đang gấp, lại lo lỡ chuyển thang máy đi lên vì vậy mà tôi đã được các bác cho một bài giảng về nội quy ký túc xá. Sau lần đó, tôi không lần nào dám quên cả, và mỗi lần máy kiểm tra hiện tên tôi lên màn hình là lại một lần tôi bị các bác chọc ghẹo, tại cái tên mà ba má đặt cho tôi nó hơi ngổ ngỗ. Và từ đó tôi bắt đầu một cuộc sống với ngôi nhà mới và những người bạn mới. Những ngày đầu vào ký túc xá, tôi chỉ biết đến trường rồi về nhà là leo ngay lên tầng hai của chiếc giường sắt thứ ba, đó là chỗ trống duy nhất còn sót lại. Tôi là thành viên cuối cùng vào phòng, chẳng quen ai, cũng ngại bắt chuyện nên những ngày đầu cứ thui thủi một mình.

Tôi thường ngồi tựa mình vào thành giường, mắt nhìn qua khung cửa sổ về phía những con đường lấp lánh ánh đèn của thành phố trong nỗi cô quạnh. Tôi nhớ nhà. Nhưng rồi dần dần rồi tôi cũng quen với những người bạn mới. Giờ thì đã khác, tôi không còn cô quạnh nữa, tôi đã có những đứa bạn cùng phòng thật tuyệt vời. Thỉnh thoảng có chút nản lòng, nhớ ba má, tôi lại ngồi lặng ngắm nhìn thành phố giống như hôm nay vậy. Trời mưa to lại càng làm tôi thêm chạnh lòng. Mùa này, trời trở lạnh, chắc ba tôi lại phát sốt lên do di chứng vết thương ở đầu gối đã theo ba từ những năm chiến tranh, và dĩ nhiên má sẽ phải đảm nhiệm toàn phần công việc đồng áng và cả công việc buôn bán đã theo má suốt bao năm tháng để nuôi anh em chúng tôi trưởng thành. Khó khăn vất vả cùng tuổi già càng làm chúng dân tĩnh mạch chân của má nặng thêm. Chỉ nghĩ đến đó là tôi lại muốn bỏ hết tất cả về nhà ngay với ba má. Nhưng không thể. Ba má đặt niềm tin nơi tôi nhiều lắm và tôi không thể giống như trẻ con lúc nào cũng cần có ba má bên cạnh được. Tôi phải tự phấn đấu cho bản thân mình và cho cả gia đình tôi nữa. Một cái vỗ vào lưng làm tôi giật mình, quay lại, tên bạn cùng phòng đang toe toét cười... Những lúc thế này, tôi lại thầm cảm ơn cuộc sống sinh viên và ngôi nhà mới đã cho tôi những người bạn cùng phòng, cùng cảnh. Những đứa bạn dù chỉ cùng tôi cười mà không cùng khóc nhưng sẽ làm tôi nhẹ lòng thậm chí là cười vỡ bụng trước những hành động không khác gì con nít ngô nghê của chúng. Không phải là con trai thì khô khan, kém quan tâm bạn bè đâu, chỉ là chúng có cách riêng để làm điều đó. Không huyền thuyên tám nhiều, chia sẻ nhiều và lúc nào cũng kè kè theo nhau như con gái nhưng lúc cần thì luôn có mặt. Cuộc sống của sinh viên chúng tôi niềm vui không ít, mà nỗi buồn cũng nhiều. Lúc lo lắng vì đứa bạn ốm mấy ngày mà không khỏi, lúc ủ rũ nản lòng vì nợ môn sau kì thi và cả lúc buồn rầu vì mối tình thơ mộng tan vỡ... mà có mấy đứa bạn xàm xàm bên cạnh thật quý báu làm sao! Rồi những lúc liên hoan sinh nhật đứa này, lúc mừng đứa kia đoạt giải thưởng, học bổng, và cả lúc tranh nhau những thứ quà quê đặc sản, những lúc chọc ghẹo nhau vì phát hiện ra tên bạn của mình đang "tăm tia" em gái nào đó... Và chúng tôi đã trở thành những người bạn, những người anh em thân nhau như ruột thịt. Giờ có đứa đã dọn ra ở trọ gần trường để dễ đi học, có đứa ra ở với người nhà và phòng cũng có thêm những thành viên mới, nhưng chúng tôi vẫn sẽ là anh em một nhà, ngôi nhà số 407 của ký túc xá.

Cảm ơn cuộc đời với nhiều khó khăn đã thử thách để tôi biết gia đình và bạn bè quan trọng như thế nào, để tôi biết cuộc sống vẫn tươi đẹp và cho tôi niềm tin để dám ước mơ về một tương lai tươi sáng.

SINH VIÊN - NGUYỄN TỰ DO 14741014 TRUNG TÂM VIỆT ĐỨC

TRÒ CHƠI

Nó ngồi đó, ủ rũ bên chiếc bàn đơn trong quán cafe mà nó hay ngồi để sử dụng "chùa" wifi và laptop của bà chủ quán. Mọi thứ ngày hôm nay vẫn như vậy, chiếc laptop cũ kĩ vẫn đang chiến đấu vật vả để kết nối với sóng wifi yếu ớt của quán cafe mà vốn đang được rất nhiều người sử dụng. Chiếc laptop như một con sói già nua, ốm yếu nhưng đầy kinh nghiệm; nó luồn lách một cách khéo léo, thận trọng, chậm rãi nhưng chắc chắn, dần dần vượt qua mọi đối thủ khác để mang về cho chủ nhân của nó một biểu tượng. Ô, biểu tượng đó kia rồi, đó là biểu tượng của sự chiến thắng và được hiện lên một cách thật đơn giản: Connected. Nó bật cười, tận hưởng khoảnh khắc ngắn ngủi của chiến thắng bởi vì sau đó nó sẽ lại là một cuộc đua với thời gian để hoàn thành cái mớ bài tập khổng lồ của nó. Mọi thứ có lẽ sẽ đơn giản hơn nếu như nó có máy tính riêng, nhưng điều đó sẽ rất khó xảy ra bởi vì bố mẹ nó không dư giả gì và họ đang cố gắng làm việc từng ngày để kiếm tiền cho nó trả tiền thuê nhà và tiền học. Đối với nó, mỗi ngày luôn là một thách thức mới vì nó luôn phải chơi trò chơi về sự thích ứng mà luật chơi lại rất đơn giản: nó phải đánh bại hoàn cảnh trước khi hoàn cảnh đánh bại nó. Và lần này có lẽ nó sẽ thua trong trò chơi này: vang bên tai nó lúc này vẫn đang là lời nói "nhẹ nhàng" của bà chủ nhà: "Đúng 4 giờ chiều nay, tất cả các người cút ra khỏi nhà tôi". Bố mẹ nó đã nợ tiền nhà 2 tháng nay, hiện tại họ đang tìm mọi cách để xin khất với bà chủ nhà sang tháng sau. Gia đình nó đã cạn tiền bởi vì mẹ nó vừa trải qua một cơn bạo bệnh. Thật buồn - chuyện gia đình nó có thể trở thành một cốt truyện lí tưởng cho mọi nhà làm phim để nói về số phận của những người công nhân nghèo ở cái đất Sài Gòn hoa lệ này.

Trong một game MMORPG, bạn sẽ phải điều khiển một nhân vật đi làm nhiệm vụ, đánh các quái vật để thu kinh nghiệm. Nhân vật của bạn đạt được nhiều kinh nghiệm thì sẽ được tăng cấp và dần dần mạnh hơn.

Trò chơi mà nó đang tham gia cũng như vậy nhưng nó là "nhân vật" còn người điều khiển chính là cuộc đời. Nó đã học được nhiều điều và có nhiều kinh nghiệm, dần dần nó cảm thấy mình trưởng thành hơn. Giờ đây, nó học được cách làm thế nào chỉ với 25.000đ mà có thể nấu một bữa ăn cho năm người trong một ngày; nó thuộc nằm lòng mọi chuyến xe bus trong thành phố này và mọi đường ngang ngõ tắt để có thể đi bộ một cách nhanh nhất. Nó phải đi bộ tới trường, dù trường cách nhà đến 5km. Đó chính xác hơn là một trung tâm giáo dục thường xuyên với đầy đủ các thành phần của xã hội. Với một buổi đi học và một buổi đi làm, nó đã chia sẻ một phần gánh nặng của gia đình năm người gồm bố mẹ và hai đứa em của nó. Dù đây không phải là một trò chơi công bằng nhưng nó muốn trở thành người chơi giỏi nhất, không phải vì cái thứ vinh quang mục rỗng của cuộc đời này mà là vì cả gia đình đang mong chờ vào nó. Là người học giỏi nhất nhà và là người duy nhất được coi là có trí thức trong cái xóm trọ nghèo đó, nó nhận thức rõ được trách nhiệm của nó nhưng đau khổ hơn là nó đang nhận thức rõ được tình thế hiện tại của gia đình mình. Dù là một người chơi giỏi nhưng nó vẫn không thể nhìn ra được mình sẽ chơi tiếp như thế nào.

Trong vài ngày tới, mẹ nó đồng ý là tốt nhất nó nên sang nhà bạn của nó ở vài ngày, chờ cho đến khi mọi việc ổn định. Nó sẽ có chỗ ăn, chỗ ngủ... tốt hơn để tập trung cho kì thi đại học sẽ được diễn ra trong vài ngày nữa. Trong một khoảnh khắc, gánh nặng gia đình trượt khỏi lưng của nó, đủ lâu để nó lấy lại sự tập trung của mình và niềm tin về một tương lai tươi sáng hơn. Nhưng sâu thẳm trong lòng, nó đang phải vật lộn với ý nghĩ về việc nó đã bỏ rơi họ như thế nào trong lúc khó khăn chỉ vì cái kì thi khốn kiếp của nó. Bỏ rơi họ là một sự hy sinh, không bỏ rơi họ cũng là một sự hy sinh, liệu nó nên lựa chọn sự hy sinh nào đây? Ôi! trò chơi ác nghiệt. Sự lựa chọn đôi lúc chỉ là lựa chọn hành động nào ít nhấn tâm hơn mà đem lại hy vọng cao

hơn. Nó đã đưa ra quyết định cuối cùng và nó biết rằng, cho tới cuối cùng bố mẹ nó sẽ vẫn đồng ý với quyết định của nó.

Vào một buổi trưa hè oi bức, nó ngồi đó, trên chiếc bàn đơn quen thuộc trong quán cà phê. Vẫn dùng chiếc laptop của bà chủ quán, chậm rãi chờ kết nối wifi để xem kết quả trúng tuyển của trường đại học mà nó đăng kí. Đạo này, sau khi trải qua mọi sóng gió cùng với gia đình, nó hay tự hỏi mình rằng nó có ước mơ gì không? Phải, đương nhiên là nó có ước mơ chứ, mọi người ai mà chả có ước mơ. Nó mơ ước về thứ mà có đến gần 4 phần tư (4/4) người đời mơ ước: tiền. Đương nhiên rồi, một kẻ như nó thì chỉ có thể ước mơ về điều đó thôi. Nhưng nó biết rằng điều đó là không đúng. Nó cũng như chúng ta, như mọi người đều đang tham gia vào trò chơi. Chúng ta đều là những nhân vật bị điều khiển bởi ai đó, sự khác biệt là có rất ít người có thể nhìn thấy sợi dây quyền lực bí mật ấy. Chúng ta đều mất rất nhiều thời gian, thậm chí có khi, có người mất cả cuộc đời chỉ để nhận ra rằng thực sự chúng ta đã theo đuổi điều gì hay chính xác hơn là chúng ta luôn luôn theo đuổi điều gì: gia đình. Nhưng đối với nó, đó sẽ là một con đường dài, dài đến mức dù loay hoay suy tính, nó vẫn không biết lúc nào, con đường ấy có đích.

Nhưng mà...Biểu tượng của thành công đã hiện lên một cách thật đơn giản: trúng tuyển.

Bùi Tá Quang

MSSV: 14143345 - Đại học Sư phạm Kỹ thuật Tp. HCM.

SINGAPORE, VỊNH MARINA,
21/8/2015

